

**Využití terénní techniky
v managementu přírodně hodnotných
ploch bývalých vojenských území**

Základní fakta a význam pojezdů terénní techniky:

- Bývalé pojezdy vojenské techniky vytvořili často přírodovědně unikátní území vyhovující řadě druhů rostlin a živočichů, kteří se v běžné krajině již nevyskytují nebo jen vzácně. Navázání na tyto pojezdy je snahou o zachování cenného území.
- Pojezdy se udržuje bohatá mozaika biotopů od drobných lesíků až po otevřené osluněné plochy s odhaleným zemským povrchem. Čím je tato nabídka pestřejší, tím je území přírodovědně cennější.
- Absence pojezdů vede k samovolnému postupnému a plošnému zarůstání území a přeměně v souvislý les. Tůně vytvořené pojezdy nebo vzniklé v bývalých zákopech se přirozeně zanáší a zazemňují. Zejména druhy otevřených slunných biotopů a drobných vodních ploch mizí.
- Pojezdy nahrazují ve svém důsledku jednak přírodní procesy, které jsou v dnešní krajině potlačovány, jako jsou sesuvy půdy, požáry nebo dynamická změna koryta říčních toků, ale také nahrazuje dříve běžnou lidskou činnost jako je vypalování, extenzivní luční i lesní pastva, pomístní těžba stavebních materiálů (kámen, písek), těžba palivového dříví atd.
- Možnost skloubení ochrany přírody s aktivitami vyznavačů offroadových automobilů a vojenské techniky. V rámci ČR je nedostatek ploch vhodných k legálním pojezdům. Rozšíření nabídky ploch bezesporu přispěje ke snižování nelegálních pojezdů volně v krajině. Pojezdy offroadových automobilů jsou divácky velmi atraktivní. Veřejné akce tohoto typu se těší vysoké návštěvnosti. Území tak neslouží pouze k ochraně přírody, ale je využito i pro volnočasové aktivity a v očích veřejnosti vzroste praktický a hmatatelný význam daného území.
- Poskytování území k pojezdům může vést s větší míře soběstačnosti a dlouhodobé udržitelnosti území v žádoucím stavu.

Pojezdy terénní techniky jsou velkou částí odborné veřejností vnímány jako významná příležitost pro zachování biologicky hodnotných území typu bývalých vojenských ploch nebo těžebních území (např. pískovny). Veřejné akce lze s úspěchem využít pro osvětu laické veřejnosti v ochraně přírody v tom smyslu, že pojezdy nemusí nutně přírodu poškozovat, ale naopak jí udržovat. Už neplatí ryze konzervativní přístup v ochraně přírody, že žádný zásah je pro přírodu to nejlepší. Vše se mění včetně našeho pohledu na ochranu přírody. Pojezdy musí být ale prováděny za určitých jasně daných pravidel, které jednak minimalizují fyzický dopad na živé organismy, současně jim ale zachovávají vhodné biotopy. Mezi ty základní pravidla patří omezený počet akcí v určitou vhodnou dobu, kterou je předjaří nebo podzim.

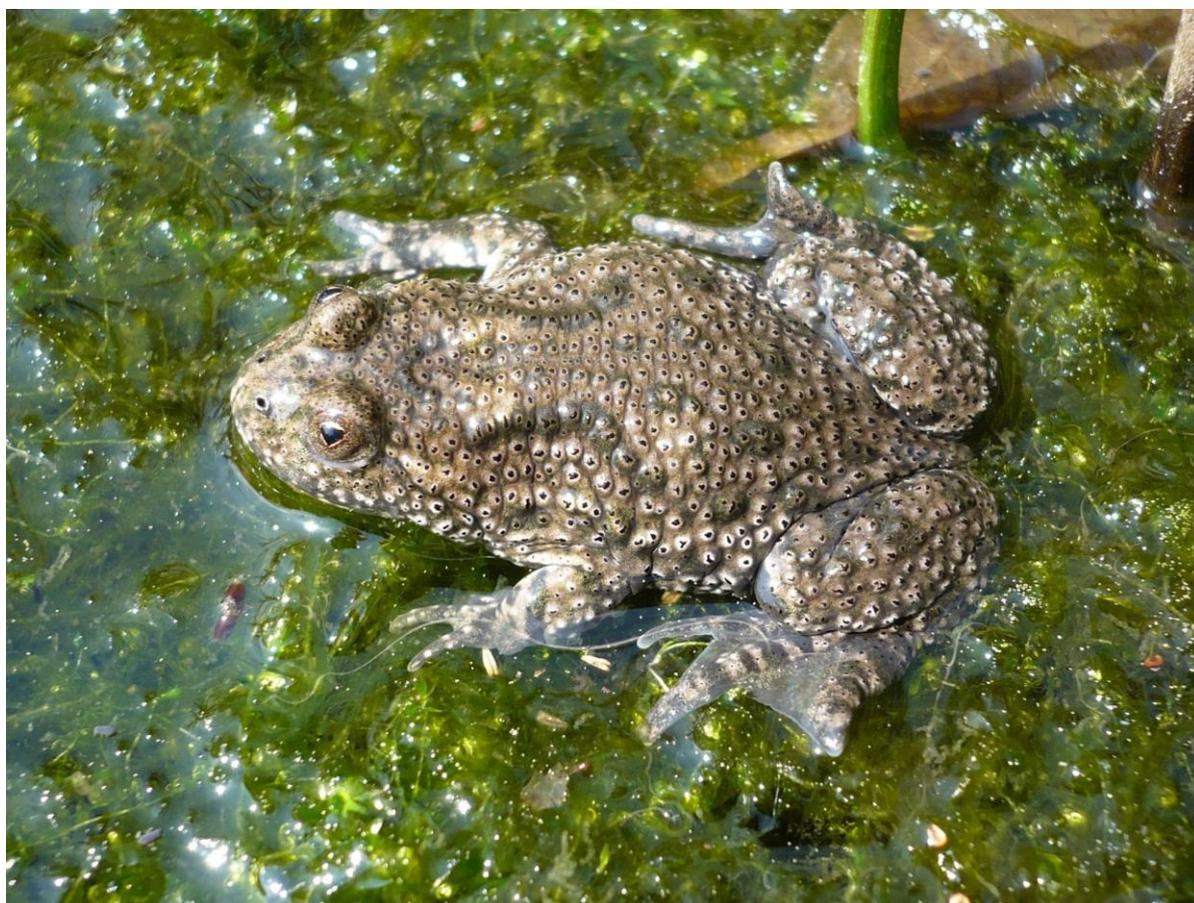
Opuštěná a nevyužívaná vojenská území spontánně zarůstají dřevinami. Zejména vzácné druhy otevřených slunných stanovišť mizí a území se proměňuje na běžný les.

Tůně vytvořené pojezdy nebo v bývalých zákopech se postupně zanášejí a zanikají. Jejich obyvatelé mizí...

Mezi nevýznamnější obyvatele patří prehistorický listonoh nebo žába kuňka žlutobřichá, ale také celá plejáda drobného hmyzu, pavouků, měkkýšů, vážek a samozřejmě i rostlin...ti všichni v dnešní krajině přežívají jen na výjimečných území se specifickým režimem jako jsou vojenské prostory

Velkou příležitostí pro udržení přírodní hodnoty vysloužilých vojenských území je umožnění pojezdů pro nadšence do vojenské techniky, terénních vozidel, čtyřkolek nebo motorek.

Pojezdy terénní techniky jsou z laického pohledu často v přímém kontrastu s představou ochrany přírody formou nezasahování. Jde o nestandardní, ale na těchto územích potřebný typ zásahů. Snímky stejného místa, ale s časovým odstupem půl roku. Výsledkem je přírodně hodnotná plocha:

Pojezdy jakékoli terénní techniky jsou velkou atrakcí pro veřejnost. Ta má pocit smysluplného využití území, které je jinak pouze „zakonzervované“ pro ochranu přírody bez praktického významu. Offroadová akce na pomoc přírodě v Pístově u Jihlavy:

Pojezdy terénní techniky nesmí být svévolné. Je nutné stanovit a dodržovat určitá pravidla jako jízdy ve vymezených a obměňovaných koridorech na jaře a na podzim mimo hlavní vegetační sezónu v létě.

ZÁKAZ VJEZDU

v období: 15. dubna – 15. září

Nevjíždějte na tuto plochu v období 15.4. - 15.9. Mimo toto období je naopak žádoucí jezdit po celé ploše tankodromu, včetně této plochy.

Respektujte prosím tento částečný zákaz jízdy a umožněte tím rozmnožování kriticky ohrožených druhů živočichů – zábronožky letní, listonoha letního a kuňky ohnivě. V případě zábronožky a listonoha jde o jedinou lokalitu v kraji Vysočina. Uchovejme společně tuto jedinečnou lokalitu s těmito vzácnými „pravěkými“ živočichy.

Děkujeme za pochopení.

V případě jakýchkoli dotazů kontaktujte:

Jaromír Maštera (AOPK ČR)
- jaromir.mastera@nature.cz
tel: 724 303 538

Tomáš Kolarčík (provozovatel tankodromu)
- tel. 602 548 203

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Nedílnou součástí je osvěta veřejnosti o významu pojezdů terénní techniky v ochraně přírody. Ideální jsou k tomu vlastní veřejné akce s pojezdy.

